

Tárgytematika / Course Description

A közösségi fejlesztés története és elmélete I.

AKNB_BHTM120

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Vehrer Adél

Félév / Semester: 2024/25/2

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 1/2/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a közösségfejlesztés történeti hátterével, a közösségek szerepével és ennek történeti változásával, a dualizmus korától kezdve napjainkig. A kurzus fókuszál még a jelenlegi kultúrák közvetítő intézményrendszeren belül a közgyűjteményekre, a kulturális örökség és típusainak bemutatására. Az örökségvédelem jogi, és intézményi hátterének megismertetése szintén a tantárgy célja, ezáltal pozitív attitűd kialakítása a hallgatókban.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

Elvárt tudáselemek a kurzus végén:

- A hallgató képes lesz a helyi társadalom szervezett szereplői és a lakosság körében felismertetni az önszervező és önszervező helyi cselekvés, a részvétel, az épített és szellemi kulturális örökség felhasználásának fontosságát és lehetőségeit, aktivizálni a helyi lakosságot az önszervező, önszervező, önképző, helyi, közösségi cselekvésre.
- A hallgató ismeri a közösségi fejlesztés kialakulásának nemzetközi és hazai történetét és a közösségi fejlesztést meghatározó aktuális nemzetközi trendeket, az épített és szellemi kulturális örökség, a hungarikumok alapfogalmait.

Elvárt képességelemek a kurzus végén:

- A hallgató képes lesz a helyi társadalom szervezett szereplői és a lakosság körében felismertetni az önszervező és önszervező helyi cselekvés, a részvétel, az épített és szellemi kulturális örökség felhasználásának fontosságát és lehetőségeit, aktivizálni a helyi lakosságot az önszervező, önszervező, önképző, helyi, közösségi cselekvésre.

Az előadások témakörei:

1. A kulturális intézményrendszer felépítése, kapcsolódása az egész életen át tartó tanulás folyamatához.
2. A kulturális intézményrendszer kialakulásának történeti gyökerei. A kultúra és közösségek kutatásának kezdetei.
3. A romantika korszakának kultúrakutatási kezdeményezései Európában, a táji közösségek hagyományainak szerepe a kultúrák közvetítésben.
4. A dualizmus kori Magyarország közösségei. Egyesületek, egyletek, körök. A kulturális tevékenységet folytató egyletek típusai a trianoni Magyarországon.
5. Vidéki és városi közösségek, a parasztság, a munkásság és a városi polgárság közösségei. Felekezetekhez kötődő közösségek. KALOT és KALÁSZ.
6. Az állam által létrehozott közösségi szinterek és intézmények a 20. század első felében.
7. Gyöngyösbokréta Mozgalom, dalárdák, színjátszóköri, olvasóköri, mozik, kávéházak, tánc- és zeneestélyek.
8. A statisztikai felmérések tanulságai a Kárpát-medence egyleteiről a második világháború előtt. Kulturális tevékenységet folytató egyletek.

9. A reformkor eszméi és a közművelődés kapcsolata.
10. Népművelés, közművelődés a 20. század második felében. A művelődési házak és központok szerepe a kultúráközvetítésben.
11. A közművelődési szakemberképzés története. Emblematikus személyiségek a közművelődésben.
12. A közművelődési szervezetek és szakemberek számára előírt elméleti jogszabályi és gyakorlati követelmények. A közművelődés minőségbiztosítási rendszere.
13. A közgyűjtemények kultúráközvetítő tevékenysége. Szellemi és tárgyi kulturális örökség. A szellemi és tárgyi örökség közvetítésében tevékenységet végző egyéb szervezetek. Hagyományőrző programok, fesztiválok.
14. Nemzeti értékek és a vonatkozó jogszabályi háttér. Magyar értéktár. Települési, tájegységi, megyei értéktárak. A Nemzeti Művelődési Intézet szerepe az értékek őrzésében és összegyűjtésében. A Nemzeti Közművelődéstörténeti Gyűjtemény.

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Aláírás feltétele: belépés a szelearning.hu felületre a kurzus oldalára + online zh az előadások anyagából

Követelmény: portfólió összeállítása és prezentálása, feltöltése a szelearning felületre.

A portfólió elemei:

1. Egy szabadon választott kulturális célú épület bemutatása, mely a 19. század második felében/20. század első felében épült: mozi, színház, kávéház, galéria, kastély (5-6 dia).
2. Egy szabadon választott jelentős személyiség kulturális tevékenységének bemutatása a 19. század végétől/20. század első feléből (5-6 dia).
3. Egy közösség: gyöngyösbokréta csoport / színjátszókör / olvasókör / mozi / kávéház / kör / egylet / egyesület története, tevékenységei, programjai (4-5 dia).
4. Települési értéktárba javaslattételi űrlap készítése (1-2 oldal).
5. Hagyományőrző program jó gyakorlatának elemzése (1 oldal).

A téma feldolgozható internetes források, újságcikkek, fotók, videók, interjúk, kérdőív segítségével. Csatolhatók fotók, linkek, dokumentumok.

Az 1-2-3. részfeladathoz nagy segítséget nyújt az alábbi honlap: <https://www.gyorisalon.hu/news/14085/64/>

Az 5. részfeladathoz nagy segítséget nyújt az alábbi honlap: <https://www.jogyakorlaton.hu/>

Az 1-2 és 3. feladat szóbeli előadása az utolsó konzultáción történik, a 4-5. feladatot csak írásban kell teljesíteni. A portfólió összes eleme feltöltendő a szelearning.hu felületre az utolsó konzultáció időpontjáig külön dokumentumokban.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Erdősi Péter és Sonkoly Gábor szerk.: A kulturális örökség. Budapest, L'Harmattan – Atelier, 2004. ISBN 963-7343-00-8

Nagy Gergely: Világörökségek Magyarországon. Budapest, Kossuth Kiadó, 2003. ISBN: 9789630945028

György Péter – Kiss Barbara – Monok István (szerk.): Kulturális örökség – társadalmi képzelet. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2005. ISBN 963 200 495 7

AJÁNLOTT IRODALOM / RECOMMENDED MATERIAL

